

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร ความเป็นมืออาชีพ และความสำเร็จองค์กร ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ในเขตภาคเหนือตอนบน*

THE RELATIONSHIP BETWEEN KNOWLEDGE OF ACCOUNTING MANAGEMENT,
PROFESSIONALISM AND ORGANIZATIONAL SUCCESS OF SMALL AND MEDIUM
ENTERPRISES IN THE UPPER NORTHERN REGION OF THAILAND

สิริศักดิ์ รัชชานติ

Sirisak Ratchusanti

มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Phitsanulok University

E-mail: r.sirisak@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และความสำเร็จองค์กรธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนจำนวน 395 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมและเป็นรายเรื่องอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน การวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณและกำไร งบประมาณ การใช้ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ ระบบต้นทุนมาตรฐานและงบประมาณยืดหยุ่น ระบบต้นทุนกิจกรรม ต้นทุนผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์การลงทุน งบกระแสเงินสด และความเป็นมืออาชีพโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเทคนิควิธีการที่ยอดเยียม ด้านพนักงานที่มีความสามารถ ด้านผู้บริหารที่ชาญฉลาด ด้านการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และด้านการบริการที่เป็นเลิศ และความสำเร็จองค์กรโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านลูกค้า ด้านการเงิน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา และ ด้านกระบวนการภายในมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ความสำเร็จองค์กร; การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง; สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

Abstract

The purpose of this research was to study the understanding of management accounting and organizational success among entrepreneurs of small and medium enterprises in the upper northern region. The research applied a questionnaire method as a data collection tool with a total sample of 395 SME entrepreneurs in the upper northern region.

As for the results, it reveals that SME entrepreneurs in the upper northern region have a high level of understanding in overall and specific management accounting, covering cost concept, cost-volume-profit analysis, budgeting, cost analysis for decision making, flexible budgeting and standard costing, activity-based costing, product costing, investment analysis, and cash flow. In addition, the overall and specific professionalism is rated at a high level, including excellent technique and methodology, competent staff, talented executives, effective communication, and excellent services. Finally, the overall and specific organizational success is found at a high level, considering customers, finance, learning and development, and responsive learning-based internal process. Besides, the SME entrepreneurs are presented with a highly-perceived opinion on the entire business environment.

Keyword: Organizational Success; Continuous Learning; Business Environment

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก อีกทั้งมีส่วนช่วยบรรเทาปัญหาความแออัดจากการเติบโตของสังคมเมือง กระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค และเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นด้วย ในปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะเป็นที่ยึดเหนี่ยวของบุคคลโดยทั่วไป เนื่องจากได้มีบทบาทในสังคมธุรกิจของไทยมา และมีความโดดเด่นเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากรัฐบาลได้ออกนโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงมีความสำคัญในฐานะของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกลุ่มพลังที่ใหญ่ที่สุดของภาคธุรกิจและมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้แข็งแกร่งมากขึ้น

ภายใต้แผนงานเสริมสร้างศักยภาพของ SMEs ไทยเพื่อให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศและเป็นการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันที่จะมีมากขึ้นในอนาคตอันเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community :AEC) ใน

ปี 2558 โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการผลักดันให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (ASEAN Single Market and Production Base) โดยกำหนดให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน การลงทุน และแรงงานที่มีทักษะโดยเสรีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผู้ประกอบการไทย ทั้งในส่วนของความเป็นประโยชน์และอุปสรรค โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีข้อจำกัดทั้งทางด้านการเงิน การลงทุน ความสามารถในการดำเนินธุรกิจและองค์ความรู้ จะไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงได้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2557) อย่างไรก็ตามการบริหารกิจการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้นขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ในการทำหน้าที่บริหาร ตลอดจนความสามารถในการจัดหาข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทางการบัญชีบริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจอย่างมีขั้นตอน

ข้อมูลทางการบัญชีจึงมีความสำคัญสำหรับการบริหารธุรกิจ แต่ข้อมูลทางการบัญชีการเงินนั้นเป็นข้อมูลในอดีตไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการได้ดี ดังนั้นข้อมูลทางการบัญชีบริหารจึงได้ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางเลือกที่ดีที่สุดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของธุรกิจ ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลทางการบัญชีบริหารเป็นข้อมูลที่ถูกจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์และพยากรณ์ ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีบริหารจะถูกนำเสนอแก่ผู้บริหาร เป็นข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และมีความยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้บริหาร (เมธสิทธิ์ พูลดี, 2551) ข้อมูลของการบัญชีบริหารจึงเป็นข้อมูลที่ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจได้ เพื่อนำธุรกิจนั้นให้ประสบความสำเร็จไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2557)

ผู้ประกอบการที่มีความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพในการบริหารงาน และมีความสามารถในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานที่จะทำให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณภาพมาตรฐานสูง (ปัทมากร ลูวิชาเวช, 2551) ในการบริหารธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงขั้นที่กำลังขยายตัวนั้น ต้องการวิธีการบริหารงานแบบมืออาชีพ (Professional Management) ซึ่งเป็นการบริหารแบบมีแผนงานและเป็นระบบ การพัฒนาระบบงานที่ดีจะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการใช้สามารถวางแผน ควบคุมและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลของรายงานทางการเงินจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่สนับสนุนผู้ประกอบการมืออาชีพให้บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมาตรฐานสูงนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร ซึ่งความสำเร็จขององค์กร (Organizational Success) ย่อมส่งผลให้ SMEs สามารถบรรลุเป้าหมายของผลการดำเนินงาน (Performance) โดยใช้การวัดผลการดำเนินงานขององค์กรแบบสมดุล (Balanced Scorecard : BSC) ซึ่งสะท้อนผลการดำเนินงานแต่ละมุมมองได้อย่างครบถ้วน ประกอบด้วย มุมมองทางด้านลูกค้า (Customer Perspective) มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal-Process Perspective)

มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Growth Perspective) และมุมมองทางการเงิน (Financial Perspective) โดย BSC สามารถวัดผลสำเร็จได้หลายมิติ เพื่อเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของธุรกิจภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจซึ่งมีการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น (พสุ เดชะรินทร์, 2546)

สำหรับบทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนนั้นมีเอกลักษณ์ที่เด่นชัดในเรื่องของวัฒนธรรม ซึ่งปรากฏทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และวิถีชีวิต การประกอบกิจการส่วนใหญ่จึงเป็นไปตามความโดดเด่นของพื้นที่ในทางเกษตร ได้แก่ การเพาะปลูกพืชผักผลไม้ และดอกไม้เมืองหนาว ซึ่งในปัจจุบันนอกจากจะเป็นการขายผลผลิตทั้งในและต่างประเทศแล้วยังมีหลายแห่งที่เชื่อมโยงเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ด้วย ในภาคอุตสาหกรรมที่โดดเด่น ได้แก่ การผลิตแปรรูปเกษตร การผลิตอาหาร การผลิตเฟอร์นิเจอร์ หรือเครื่องประดับตกแต่งจากไม้ การผลิตเซรามิก ส่วนภาคบริการที่สำคัญ ได้แก่ ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจบริการโรงแรมที่พักประเภทต่าง ๆ ร้านอาหาร สปา รถเช่า บริการท่องเที่ยว ธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นอีกกลุ่มหนึ่งในภาคเหนือตอนบนคือการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมหรือหัตถอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งผ้าทอ การแกะสลักไม้ การจักสาน ผลิตภัณฑ์กระดาษสา เครื่องเงิน เป็นต้น

ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จนั้นกิจการควรได้พิจารณาเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลให้เกิดการแข่งขันสูง สิ่งสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ในภาคเหนือตอนบนต้องทำการปรับตัวให้เข้ากับกระแสโลกโดยเฉพาะในยุคของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่ทวีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้น เรื่อย ๆ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ในยุคนี้จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องและทันเวลา การแสวงหาและพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญ ข้อมูลหรือรายงานจากการบัญชีบริหารที่มีความถูกต้องหรือที่มีการพยากรณ์ใกล้เคียงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุด รวดเร็ว และทันเวลาสำหรับการตัดสินใจ กะทัดรัด ชัดเจน และสมบูรณ์ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการจะได้รับประโยชน์จากการนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจ นั่นคือการรู้จักจัดการบริหารธุรกิจเพื่อสร้างความเป็นมืออาชีพและสร้างความสำเร็จให้แก่ธุรกิจของตนเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนให้โอกาสแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ได้มีความสามารถดำรงอยู่ เติบโต และมีความก้าวหน้าต่อไป

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ประกอบมีหน้าที่ในการบริหารธุรกิจ ซึ่งต้องทำการตัดสินใจจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร และนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการบริหารอย่างมืออาชีพเพื่อให้ธุรกิจได้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง

“ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร ความเป็นมืออาชีพและความสำเร็จขององค์กร ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์ต่อความเป็นมืออาชีพและความสำเร็จองค์กรธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการบัญชีบริหาร เพื่อการพัฒนาธุรกิจของตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยมุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ เพื่อการดำเนินวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ให้ประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน
2. ความเป็นมืออาชีพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน
3. ความสำเร็จองค์กรธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร ความเป็นมืออาชีพและความสำเร็จองค์กรธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบนจำนวน 28,020 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบนโดยผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มที่ใช้เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ด้วยวิธีการคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane) ซึ่งกำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 395 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีทดสอบใช้ (Try Out) กับผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนจำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.412 – 0.909 ความเป็นมืออาชีพมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง

0.739 – 0.935ความสำเร็จองค์กรมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.664 -0.965 การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.812 - .883 และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.711 – 0.852 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของคอนบาค (Cronbach) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.812 – 0.942 ความเป็นมืออาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.897 -0.960 ความสำเร็จองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.88 -0.956 การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.937 และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.900 เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วจึงเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามทางไปรษณีย์

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าทางสถิติซึ่งประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร ความเป็นมืออาชีพและความสำเร็จองค์กร ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่ามีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 50 ปี มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 70,000 บาท และตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นกรรมการผู้จัดการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนส่วนใหญ่มีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทจำกัด ประเภทธุรกิจเป็นภาคบริการ มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 11 – 15 ปี จำนวนพนักงานทั้งหมดในปัจจุบันน้อยกว่า 50 คน ทุนจดทะเบียนเริ่มต้นต่ำกว่า 10 ล้านบาท และรายได้ต่อปีต่ำกว่า 10 ล้านบาท

2. ความเป็นมืออาชีพของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องทุกอย่างอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน งบประมาณ งบกระแสเงินสด การวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณและกำไร

ต้นทุนผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์การลงทุน ระบบต้นทุนมาตรฐานและงบประมาณยืดหยุ่น การใช้ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ และระบบต้นทุนกิจกรรม

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบริการเป็นเลิศ ด้านเทคนิค วิธีการยอดเยี่ยม ด้านพนักงานมีความสามารถ ด้านติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และด้านผู้บริหารที่ชาญฉลาด

3. ความสำเร็จองค์กรธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา และด้านการเงิน

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร ความเป็นมืออาชีพ และความสำเร็จองค์กรธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบน

4.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมกับความเป็นมืออาชีพโดยรวมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าตอบที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1

4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมกับความเป็นมืออาชีพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนโดยรวม พบว่าการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีผลกระทบเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าตอบที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3

4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมกับความสำเร็จองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนโดยรวม พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คำตอบที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

4.4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความเป็นมืออาชีพโดยรวมกับความสำเร็จองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนโดยรวมพบว่าความเป็นมืออาชีพโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คำตอบที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 4

4.5 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพโดยรวมกับความสำเร็จองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนโดยรวมพบว่าสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีผลกระทบเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพโดยรวมกับความสำเร็จองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คำตอบที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 5 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่องทุกเรื่องอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน งบประมาณ งบกระแสเงินสด การวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณและกำไร ต้นทุนผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์การลงทุน ระบบต้นทุนมาตรฐานและงบประมาณยืดหยุ่น การใช้ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ และระบบต้นทุนกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอุมา สุวรรณ (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออก พบว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ ด้านทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบนมีผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารสามารถนำความรู้มาใช้ในการ วางแผน สั่งการ ควบคุม และตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความเป็นมืออาชีพนำเทคนิควิธีการที่ยอดเยี่ยม มีพนักงาน

ที่มีความสามารถ เป็นผู้บริหารที่ชาญฉลาด มีการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีการบริการที่เป็นเลิศ นำความสำเร็จมาสู่องค์กร โดยมียอดขายเพิ่มขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น กำไรเพิ่มขึ้น สามารถลดต้นทุนได้ เพิ่มผลผลิตได้ มีการใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น มีการพัฒนาทักษะความสามารถของผู้บริหาร พนักงานมีความทันสมัยก้าวหน้า มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงประสิทธิภาพของการบริหาร คุณภาพของการทำงาน และนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในองค์กร โดยผู้ประกอบการต้องมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการบัญชีบริหาร และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการอ่าน การฟัง การถาม การคิด การเรียนรู้ในขณะทำงาน ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการเสนอแนะในงาน การเรียนรู้จากปัญหาหรือข้อผิดพลาด การเรียนรู้จากการลองผิดลองถูกและการเรียนรู้จากการเข้าฝึกอบรม และมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของลูกค้ารวมทั้งการสร้างความแตกต่างและนำกลยุทธ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงาน การสร้างสรรค์ผลงานใหม่เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรให้ความสำคัญกับความเป็นมืออาชีพโดยนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหารมาประยุกต์ใช้เป็นเทคนิควิธีการที่ยอดเยี่ยม ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้พนักงานที่มีความสามารถ พัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารที่ชาญฉลาด ใช้เพื่อการสั่งการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อการพัฒนาการบริการที่เป็นเลิศ ซึ่งจะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร โดยมียอดขายที่เพิ่มขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น กำไรเพิ่มขึ้น สามารถลดต้นทุนได้ เพิ่มผลผลิตได้ มีการใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น มีการพัฒนาทักษะความสามารถของผู้บริหาร พนักงานมีความทันสมัยก้าวหน้า มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคเครื่องมือเครื่องใช้ มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงประสิทธิภาพของการบริหาร คุณภาพของการทำงาน และนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และนำไปสู่ความสำเร็จองค์กรที่ยั่งยืน

2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรจัดให้มีการสัมมนา อบรม ให้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชีบริหารแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะแก่ผู้ประกอบการซึ่งสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผน สั่งการ ควบคุม และตัดสินใจ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อธุรกิจได้
2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการบัญชีบริหารและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ในขณะทำงาน และการเรียนรู้โดยการเข้าฝึกอบรม ทั้งนี้เป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน เตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เพื่อนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพซึ่งสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในเชิงธุรกิจได้
3. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า รวมทั้งการสร้างความแตกต่างและนำกลยุทธ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงาน การสร้างสรรค์ผลงานใหม่ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร ความเป็นมืออาชีพ และความสำเร็จองค์กร ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ปัทมากร ลูวิชาเวช. (2551). *ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพที่มีต่อศักยภาพในการแข่งขันของธนาคารออมสิน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พสุ เดชะรินทร์. (2546). *เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธสิทธิ์ พูลดี. (2551). *การบัญชีบริหาร*. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2557). *การบัญชีบริหาร*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- อรอุมา สุวรรณ. (2562). *ปัจจัยความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในภาคตะวันออก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.